

Pensioenakkoord

‘Wat je van ver haalt is lekker’, luidt het gezegde. Dat het pensioenakkoord van ver moest komen, is wel duidelijk. Meer dan tien jaar heeft het geduurd tot het onlangs gesloten akkoord er was. Dat de contouren vorig jaar deels al werden gepresenteerd neemt niet weg dat er ook nog veel details moeten worden ingevuld. Het akkoord is namelijk nog niet tot in detail uitgewerkt. Dat maakt het misschien ook wel zo lastig om er nu al iets van te vinden.

Het huidige pensioenstelsel was niet meer toekomstbestendig. Hoe vaak hebben we niet mogen lezen over problemen met de dekkingsgraden, kortingen op uitkeringen en de lage rekenrente. Het is een broodnodige aanpassing die gevoelsmatig nog te lang op zich laat wachten. Het akkoord is in de basis een goede stap maar de feitelijke invoering ligt een eind in de toekomst.

Wat verandert er?

Tot nu toe zijn veel werknemers verzekerd voor een vaste pensioenuitkering. Dat wordt wel ‘de belofte van een pensioenfonds’ genoemd. Op het jaarlijkse pensioenoverzicht staat een bedrag dat jaarlijks vanaf pensioendatum zal worden uitgekeerd. Gewoon, een

vast bedrag. Vroeger zag je het bedrag ook nog eens jaarlijks stijgen. Er was immers weer een jaar extra opgebouwd en er was ook een beetje inflatiecorrectie verwerkt voor het behoud van de toekomstige koopkracht. De afgelopen tien jaar hebben we echter gemerkt dat de toezeggingen niet altijd meer waargemaakt werden. Het pensioenfonds moet rekening houden met alle uitkeringen die nu en in de toekomst moeten plaatsvinden. Daarbij moet een rekenrente worden gehanteerd die door de aanhoudende rentedalingen veel lager is dan voorheen. Er moeten daardoor veel grotere kapitaalbuffers worden aangehouden, waardoor de toegezegde pensioenen in het gedrang komen. Indexatie is veelal niet mogelijk en kortingen liggen op de loer.

Die situatie gaat onder het nieuwe pensioenakkoord flink veranderen. We hebben zo dadelijk niets meer te maken met rekenrentes en dekkingsgraden. Het toegezegde pensioen zal mee gaan veren op de beleggingsresultaten van het betreffende pensioenfonds. Dat kan beter maar ook slechter uitpakken dan het in een bepaald jaar berekende bedrag. De hoogte van de toekomstige uitkering

wordt daarbij onzekerder. Het voorgestelde nieuwe systeem is echter helemaal niet nieuw. Het systeem bestaat al jaren en is voor heel veel mensen nu al aan de orde van de dag. Het was jaren geleden voor vele werkgevers al de oplossing voor de steeds maar duurder wordende pensioenlasten.

Met het ‘vervangen’ van de regeling op basis van een vast pensioen door een systeem van een indicatief pensioen wordt een ingrijpende wijziging doorgevoerd en wordt gekozen voor één toekomstbestendige regeling. Zeker voor de pensioengerechtigden die jarenlang dachten te mogen uitgaan van de gegarandeerde vaste pensioenbedragen, zal het straks wennen zijn.

Is dat een verbetering of verslechtering?

In ieder geval is het een eerlijk systeem. Als het beter gaat, profiteer je als deelnemer in een pensioenfonds mee én je pensioen wordt niet kunstmatig gekort omdat de dekkingsgraad van een pensioenfonds te laag zou zijn. Gaat het slechter, dan is het ook logisch dat je minder pensioenaanspraken krijgt. Overigens wordt rekening gehouden met zware beroepen

en komt er een niet-verplichte regeling voor zelfstandigen. In 2022 moet de wet over dit nieuwe pensioenstelsel ingaan, zo is beoogd, en pensioenfondsen krijgen tot 2026 de tijd om het nieuwe stelsel in te voeren. Maar zoals gezegd ... er moeten nog flink wat details worden ingevuld. Vraag is dus of het allemaal haalbaar is.

En tot die tijd?

Voorlopig hebben we dus nog wel even te maken met de problematiek van de dekkingsgraden. Minister Koolmees heeft daarom aangegeven dat dezelfde soepele maatregel als eind 2019 ook eind 2020 zal gelden: geen kortingen op pensioenen als de dekkingsgraad boven de 90% blijft. Nu de rente nog steeds laag is en beleggingsresultaten in veel gevallen aan de magere kant zijn, is het doorzetten van deze versoepeling een prettige aangelegenheid. Vraag is wel of elk pensioenfonds straks aan de versoepelde eisen zal voldoen. Op basis van een tussentijdse beoordeling van de dekkingsgraden blijkt dat drie van de vijf grootste pensioenfondsen er nu in ieder geval niet mee weggelopen. Eind 2020 zullen we het weten.

De verwachting dat tezamen met de maatregelen omtrent de AOW het Nederlandse pensioenstelsel straks is aangepast aan de eisen van deze tijd is voor nu nog even de vraag. Veel zal afhangen van de nadere invulling van de diverse losse eindjes in het wetgevingsproces, de ontwikkeling van de rekenrente in de komende jaren en onder andere ook de beleggingsresultaten van de pensioenfondsen. In de veronderstelling dat we te maken zullen krijgen met economische tegenwind vanwege de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor de economie is het maar de vraag of het pensioenakkoord de oplossing biedt. De tijd zal het leren.

*Gerbert Middelkoop, belastingadviseur en financieel planner.
(06 13 01 04 20)*